

Ülemaailmne üleskutse: vaesuse minevikuks muutmine

Euroopa Parlamendi resolutsioon ülemaailmse üleskutse kohta: vaesuse minevikuks muutmine

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse näljahädaga võitlemise maailma tippkohtumisel moodustatud "näljahädaga võitlemise viisikut", mis juhib ülemaailmset üleskutset vaesusega võitlemiseks, mille algatas Brasiilia president Lula Maailma Sotsiaalfoorumil 2005. aasta jaanuaris;
 - võttes arvesse 20. septembri 2004. aasta New Yorgi deklaratsiooni näljahäda ja vaesuse vastu võitlemise kohta, mille on allkirjastanud 111 riigi valitsused, sealhulgas kõik ELi liikmesriigid;
 - võttes arvesse aastatuhande arengueesmärke ja tulevast ÜRO kõrgetasemelist kohtumist, mis vaatab 2005. aasta septembris üle edusammud aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel;
 - võttes arvesse komisjoni 12. aprilli 2005 teatise KOM(2005)0132, KOM(2005)0133 ja KOM(2005)0134 aastatuhande arengueesmärkide saavutamise edusammude kiirendamise kohta;
 - võttes arvesse 2005. aasta mais peetud arengunõukogu kohtumist;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 5,
- A. arvestades, et äärmine vaesus puudutab ühte miljardit inimest ja arvestades, et Sahara kõrbest lõuna pool asuvas Aafrika riikides elab üle 300 miljoni inimese absoluutses vaesuses ning miljonid inimesed surevad igal aastal tervishoiu, puhta vee, rahuldava elamispinna ja piisava toidu puuduse tõttu;
- B. arvestades, et 2005. aasta teises pooles avaneb ELile ja selle liikmesriikidele ajalooline võimalus näidata oma juhtpositsiooni arenguküsimustes G8 tippkohtumisel Gleneagles'is, septembris New York'is toimuval aastatuhande arengueesmärkide konverentsil ning detsembris Hong Kong'is toimuval Maailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite konverentsil;
- C. arvestades, et aastatuhande arengueesmärkide saavutamine ja võitlus ülemaailmse vaesusega vajab kõikide abiandjate poolt abi suurendamist ja selle kvaliteedi parandamist, kaubanduse ausamaks muutmist ja mittejätkusuutlike võlgade kergendamist, ning arvestades, et kaks kolmandikku arengumaadest kulutavad rohkem laenu teenindamisele kui esmatasandi sotsiaalteenustele;

- D. arvestades, et suur osa abist jääb "seotud abiks", mis tähendab, et raha antakse sageli tingimusel, et kaubad ja teenused ostetakse abiandvalt riigilt; arvestades, et abi "sidumine" tõstab soetuskulusid hinnanguliselt 5 miljardi USD võrra;
- E. arvestades, et kuigi ELi ametliku arenguabi vood on suurenenud, on suur osa sellest suurenemisest tingitud võlakergendustehingutest, mis on vastuolus Monterrey konsensusega, mille kohaselt suure laenukoormusega vaeste riikide algatust tuleks täielikult rahastada lisavahenditest;
- F. arvestades, et Tony Blair'i poolt vahetult enne G8 tippkohtumist välja kuulutatud võla kustutamine hõlmab 2 miljardit USD aastas, kohaldub 18 arengumaale 165st ja puudutab üksnes rahvusvahelisi finantsasutusi,

Üldiselt

1. tervitab Ühendkuningriigi kui eesistujariigi võetud kohustust seada prioriteediks areng ja võitlus vaesusega, keskendudes eriti Aafrikale; kutsub Ühendkuningriiki üles kasutama oma eesistujapositsiooni G8s, et seada vaesus nii rahvusvahelise kui ka Euroopa tasandi tegevuskava prioriteediks;
2. väljendab tõsist muret seoses asjaoluga, et Sahara kõrbest lõuna poole jäävad Aafrika riigid pole siiani saavutanud ja pole ikka veel saavutamata ühtegi kaheksast 2015. aastaks seatud aastatuhande arengueesmärgist;
3. võtab teadmiseks aastatuhande ökosüsteemi hindamise aruande lõppjärelused, mille kohaselt on maailma ökosüsteemi jätkuv hävitamine takistuseks aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel;
4. tervitab seepärast Aafrika arengu tunnustamist ELi prioriteedina ja asjaolu, et kiirendatakse jõupingutusi Aafrika riikide abistamiseks aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel;
5. rõhutab, et EL peab aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel edusammude tegemiseks seadma naised ja tüdrukud oma arengupoliitika keskmesse;
6. on arvamusel, et tõsine võitlus vaesusega nõuab kõikehõlmava jätkusuutliku arengupoliitika väljatöötamist, et suurendada arengumaade tootmisvõimsust;
7. usub, et võitlus vaesusega peab põhinema riigi või piirkonna õiguse tunnustamisel määratleda demokraatlikult oma poliitika, prioriteedid ja strateegiad, et kaitsta oma rahvastiku elatusvahendeid ning sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi õigusi;
8. märgib kodanikuühenduste olulist rolli olla juhtiv jõud pakiliste arenguprobleemidega riikides, koondades laialdasi tegevusi ja avaldades juhtidele rohujuure tasandil survet, et need vastutaksid oma kohustuste täitmise eest; tervitab seetõttu ülemaailmse alliansi "ülemaailmne üleskutse vaesusega võitlemiseks" algatust;
9. rõhutab tungivat vajadust suurendada investeringuid arengumaades; märgib sellega seoses rahvusvahelise arutelu olulisust, mille eesmärk on määratleda uuenduslikud ja täiendavad rahalised vahendid avaliku sektori investeringuteks ning

poliitikasuundadele, mis tegelevad otseselt aastatuhande arengueesmärkidega ja panevad aluse erasektori põhisele kasvule;

10. rõhutab, et arenguabi on ainult üks tegur, mis saab aidata kaasa aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele, ja et see vajab lisaks muid meetmeid nagu usaldusväärsed, vastutavad ja läbipaistvad institutsioonid, inimõiguste ja rahvusvaheliste kohustuste järgimine, sugupoolte võrdõiguslikkus, asjakohased kaubandus- ja investeerimiseeskirjad, teadmiste vahetus ja turvalisus.
11. nõuab intensiivsemaid jõupingutusi, et võidelda Aafrika riikidega peetava relvakaubandusega ning suuremat kontrolli ja rohkem piiranguid relvakaubandusele nendes riikides;
12. kutsub ELi üles kontrollima tõhusalt Euroopa rahvusvahelisi ettevõtteid seoses nende tegevusega relvakonfliktide rahastamisel, toorainete kasutamisel ja kohalike kogukondade õiguste austamisel, ning toetab sel eesmärgil Aafrika riikide valitsuste võetud meetmeid;

Abi määrad ja abi kvaliteet

13. väljendab heameelt selle üle, et nõukogu kinnitas veel kord oma kohustust eraldada ametliku arenguabi jaoks 2015. aastaks vähemalt 0,7% SKPst ning 2010. aastaks 0,56%; palub komisjonil ja nõukogul tagada, et liikmesriigid täidaks mainitud lubadused, luues järelevalve mehhanismi, mis võimaldab tulevikus toimuvatel arengunõukogu kohtumistel kontrollida läbipaistval viisil liikmesriikide abi määrasid;
14. tervitab uute, ELiga pärast 2002. aastat liitunud liikmesriikide aktiivset osalust ühenduse doonorluspoliitikas ja märgib rahuloluga nende pühendumust saavutada ametliku arenguabi määr 0,17% RKTst 2010. aastaks ja 0,33% 2015. aastaks;
15. nõuab olemasoleva abi paremat kasutamist, eelkõige prioriteetide korrastamist, et keskenduda aastatuhande arengueesmärkidele, ja ELi poolt eraldatava raha järelevalve parandamist korrupsiooni vältimiseks ja läbipaistvuse suurendamiseks;
16. palub komisjonil paremini koordineerida ELi ja liikmesriikide abimeetmeid; nõuab selles kontekstis, et ELi koordineerimine ja täiendavad strateegiad hõlmaksid ka erasektorit ning kodanikuühiskonna esindajaid;
17. tervitab komisjoni ettepanekut koostada regulaarne raport liidu abi tõhususe kohta komisjoni ja liikmesriikide vahelise koostööna;
18. väljendab muret, et vaid kolm liikmesriiki (Iirimaa, Rootsi ja Ühendkuningriik) on kahepoolse abi täielikult "sidumisest" vabastanud, ja et mõned liikmesriigid jätkavad kogu abi "sidumist"; palub kõikidel ELi liikmesriikidel anda arengumaadele abi vabana "sidumisest" ja järgida ELi ühist põhimõtet, mille kohaselt arenguabi hangete läbiviimisel peaks võimaluse korral eelistama kohalikke, piirkondlikke ja riiklikke töövõtjaid;
19. nõuab EÜ abi "sidumise" lõpetamiseks õigusloome ettepaneku kiiret vastuvõtmist ja rakendamist;

20. nõuab ELilt tungivalt oma 2002. aastal vastu võetud ebaseadusliku, reguleerimata ja registreerimata väljapüügi vastase tegevuskava täielikku rakendamist ning materiaalse, rahalise ja tehnoloogilise abi andmist arengumaadele, mis on sattunud raskustesse oma vetes ebaseadusliku väljapüügi tõkestamisel;
21. palub komisjonil ja liikmesriikidel kulutada vähemalt 20% arenguabist tervishoiule ja haridusele; märgib murelikult, et nii EL kui ka liikmesriigid on selle eesmärgi saavutamiseks veel väga kaugel; rõhutab, et aastatuhande arengueesmärke ei saavutata ilma märkimisväärse investeeringuta inimarengusse ja tervishoidu;
22. rõhutab vaktsiiniprogrammide ja programmide, mis on suunatud võitlusele selliste haigustega nagu AIDS, tuberkuloos, malaaria ning tähelepanuta jäetud haigused, toetuse kiirendamise ning suurendamise tähtsust;
23. nõuab, et Euroopa Liit võtaks osade eesmärkide kulud otseselt enda kanda, nagu laste vaktsineerimine ja võitlus malaaria vastu koostöös asjaomaste organisatsioonidega;
24. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et seksuaal- ja soojätkamistervisega ja -õigustega seonduv seataks septembris toimuva aastatuhande arengueesmärkide kohtumise päevakorras keskele kohale ja tunnustataks nende otsustavat rolli võitluses HIV/AIDSiga;

Kaubandus ja sidusus

25. palub tööstusriikidel ja eelkõige ELil teha kõik selleks, et saavutada Doha arengukava raames arengut soosiv tulemus, võimaldades arengumaadest pärinevatele tööstus- ja põllumajanduslikele toodetele ning teenustele turule paremat juurdepääsu, luues ajakava kaubandust moonutavate põllumajanduse eksporditoetuste likvideerimiseks ning tagades arengumaadele eri- ja diferentseeritud kohtlemise;
26. rõhutab õiglase kaubanduse olulist rolli vaesuse kaotamisel; tervitab komisjoni ja Euroopa Parlamendi 2005. aasta juunis antud lubadusi võimaldada rohkem tehnilist ja eelarvelist toetust õiglase kaubanduse arendajatele, ja pühendumust suurendada ELi poliitika sidusust, eelkõige arengu, kaubanduse ja põllumajanduse valdkonnas;
27. nõuab, et tagataks piisav kaubandusega seotud tehniline abi, sealhulgas suutlikkuse suurendamine, et maksimeerida kaubandusest tulenevaid arenguvõimalusi, toetataks väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamist ja järgitaks rahvusvahelisi sotsiaal-, tööhõive, keskkonna- ja tervishoiustandardeid;
28. rõhutab poliitika sidususe olulist rolli abi tõhususe ja kvaliteedi tõstmisel; kutsub ELi üles juhtima globaalseid jõupingutusi ja suurendama oma liikmesriikide selliste poliitikavaldkondade nagu kaubanduse, keskkonna, põllumajanduse ja migratsiooni sidusust arengu kohustustega;
29. palub liikmesriikidel läbipaistvuse ja demokraatliku kontrolli tagamiseks avalikustada oma ekspordikrediidiastutuste tegevus;

Võlakergendused

30. tervitab G8 otsust tühistada suure võlakoormusega vaeste riikide täitmata kohustused Rahvusvahelise Valuutafondi, Maailmapanga ja Aafrika Arengufondi ees; rõhutab siiski, et võlgu ei kustutata mitmetel suure võlakoorma all vaevlevatel maadel, kus elanike sissetulek on väike, ja et võlakergendus iseenesest ei ole imerohi võitluses vaesusega, kuna mitmete vaesemate riikide võlakoorem ei ole suur ning võlakergendus ei pruugi tingimata lahendada vaesemate või kõige enam abi vajavate maade olukorda;
31. palub ELi liikmesriikidel tagada, et igasugune võlakergendus oleks täiendus arenguabikohustustele; kutsub eriti Ühendkuningriiki üles seda nõudma G8 tippkohtumisel Ameerika Ühendriikidelt, kes on lubanud võlakergendust soodsamate arenguabikohustuste arvelt;
32. rõhutab, et võlakergendusel tuleks prioriteediks seada vähimarenenud maad ja teha seda ainult tingimusel, et valitsustelt selleks võlakergenduseks saadud rahad peavad olema suunatud sealse vaeseima elanikkonna abistamiseks;

o

o o
33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ELi liikmesriikidele ja nende parlamentidele, G8 riikide riigipeadele või valitsusjuhtidele, ÜRO peasekretärile, AKV ja vähimarenenud riikide valitsustele, Aafrika Liidule, Rahvusvahelisele Valuutafondile, Maailmapangale, OSCD arenguabikomiteele ja Pariisi klubi riikide valitsustele.